

Illegal avfallshantering

17 mars 2026

Det här fotot av Okänd författare licensieras enligt [CC BY-SA](#)

Henrik Sandström
Frida Törnquist

Naturvårdsverket
Länsstyrelsen Skåne

Avfallsbrottslighet

- Brottsligheten är utbredd och delvis organiserad
- Hög lönsamhet och låga risker
- Negativ påverkan på miljö, hälsa och samhälle

2-7 miljarder

Passets upplägg

- RU - Myndighetsgemensamt mot avfallsbrott
- Pilot projekt – samverkan och lägesbild
- Nationell miljöbrottsstrategi
- Verktyg i tillsynen
- Illegal avfallshantering i bilder
- Nationell tillsynsstrategi – Upptäcka illegal avfallshantering
- Vad är på gång inom området?

Regeringsuppdrag

Utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet

2022-2026

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

SKRIVELSE
2026-02-19

Ärendenummer:
375-06154-22

Slutredovisningen av
regeringsuppdrag om att
utveckla den
myndighetsgemensamma
satsningen mot
avfallsbrottslighet

Naturvårdsverket, Polismyndigheten,
Åklagarmyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket
samt länsstyrelserna i Gävleborgs län, Norrbottens län,
Skåne län, Stockholms län och Västra Götalands län

BEHOV: STOCKHOLM – VIKERSVÄGEN 2
ÖSTERBUND – FORSGÅRNS VÄG 5, 1603 UD
POST: 106 48 STOCKHOLM
TEL: 010-696 10 00
E-POST: skrivelse@naturvardsverket.se
INTERNET: WWW.NATURVARDSEKRET.SE

Förslag och åtaganden

Pilot Strukturerad samverkan

Frida Törnquist

Länsstyrelsen
Skåne

Förberedande fas

Utförande fas

Januari: Enkät till kommuner och Länsstyrelsen

Mars - Maj: Träff kommuner och regionala myndigheter (2x5 träffar)

Sommaren: Länsstyrelsen skriver ett utkast till lägesbild

September/Oktober Åtgärdsplan och möte, spridning av lägesbild

November: Arbetet med att realisera åtgärdsplanen börjar

Länsstyrelsen
Skåne

Resultat - regional lägesbild med åtgärdsplan

- [Avfallsbrott - Regional lägesbild
Skåne 2025 | Länsstyrelsen
Skåne](#)
- 10 åtgärder som utförs under
2026

Länsstyrelsen
Skåne

Lärdomar

- Vikten av förarbete
- Fysiska möten
- Engagemang från regionala myndigheter
- Samarbete mellan miljö och brottsförebyggande
- En ansvarig att driva arbetet framåt

Länsstyrelsen
Skåne

Utmaningar

- Information från polisen
- Orsaksanalys
- Små kommuner – små resurser

Länsstyrelsen
Skåne

Slutord

- Detta fungerade för Skåne
- Olika län - olika förutsättningar
- Inspirera varandra – ta lärdomar!

frida.tornquist@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Skåne

Nationell miljöbrottsstrategi

- Mål och prioriteringar för nationell politik inom miljöbrottsområdet inkl. gränsöverskridande fall
- Roller och ansvarsområden för alla behöriga myndigheter inkl. samverkan
- Stöd till specialisering brottsbekämpning, resursuppskattning och utvärdering
- Uppdatering högst fem års intervall
- Offentliggöra den senast 21 maj 2027

Verktyg i tillsynen

Illegal avfallshantering

Tekniska hjälpmedel

- Drönare
- Kameror
- Mätutrustning
- Provtagningsutrustning ([Miljöbrottsutbildning](#) avsnitt 12)
- GIS (Geografiska Informationssystem)
- Mobilapplikationer och E-tjänster

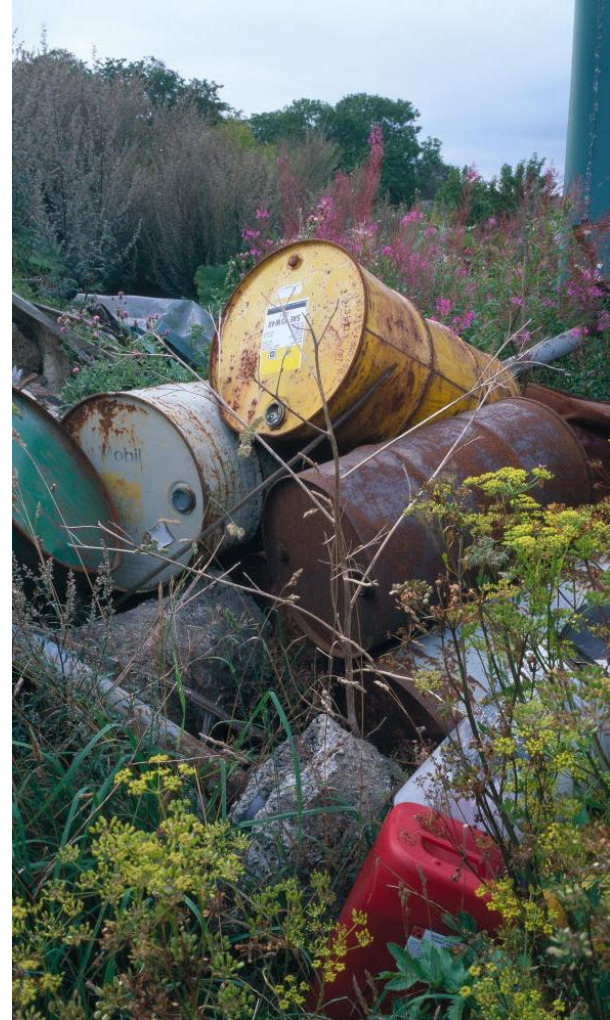
Verktyg i tillsynen

Juridiska

- Föreläggande, förbud och information
- Ekonomiska säkerheter för anmälningspliktiga avfallsverksamheter
- Återkallelse av tillstånd

Internt resursutnyttjande inom kommunen

- Brottsförebyggande arbete
- Plan- och bygghandläggare
- Räddningstjänst

Skäligt att begära att avfall ska avlägsnas och omhändertas

Mål: M 8689-23 - Mark- och
miljööverdomstolen vid Svea hovrätt

Bild: Kalmar kommun

Bild: Sigtuna kommun

Bild: Sigtuna kommun

Bild: Södertälje kommun

Bild: Naturvårdsverket

Bild: Naturvårdsverket

Fördelning av tillsyn GRÖT

Nationell beredskap

- Vardagar 1630-2400 (tillgänglighet 0800-2400)
- Helg 0800-1800

Nationell samverkan (Läns5)

- Samsyn
- Nationell samordnare

Norrbotten grot.nord@lansstyrelsen.se

Gävleborg grot.mitt@lansstyrelsen.se

Stockholm grot.ost@lansstyrelsen.se

Västra Götaland grot.vast@lansstyrelsen.se

Skåne grot.syd@lansstyrelsen.se

Tillsynsstrategin - Upptäcka illegal avfallshantering

- Vidareutveckla vår tidigare framtagna vägledning
 - tillträde till tillsynsobjekt
 - avfallsklassning
 - spåra med avfallsregistret
 - samverkan steg för steg
- Seminarserie för att sprida TVL samt genomföra fallbaserade övningar om misstänkt illegal avfallshantering

På gång inom området...

NATUR
VÅRDS
VERKET

